НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Декан факультету
_____ к.е.н., доц.
Андрій МУЗИЧЕНКО
«___» _____ 2026 р.

"**СХВАЛЕНО**"
на засіданні кафедри готельно -
ресторанної справи та туризму
Протокол № 4 від 27 лютого 2026 р.
Завідувач кафедри
_____ д.е.н., проф.
Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант освітньої програми,
доцент кафедри готельно-
ресторанної справи та туризму
_____ к.е.н. Ірина КУДІНОВА

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
(1 курс)

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
Освітньо-професійна програма «Туризм»
Рівень вищої освіти Бакалавр
Факультет Економічний
Укладач: доцент, с.н.с., к.е.н. Олександр СТРЕТОВИЧ

Київ - 2026 р.

Програму навчальної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація», ОПП «Туризм» обговорено та схвалено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та туризму «27» лютого 2026 р. протокол №4 та на засіданні Методичної комісії Економічного факультету «18» березня 2026 р., протокол №3.

Рекомендовано Вченою радою Економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України «19» березня 2026 р. протокол №9.

Укладач: **О.А. Стретович,** к.е.н., с.н.с., доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Рецензенти: **І.П.Кудінова**, к.е.н., гарант освітньої програми «Туризм», доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України
Н.П.Кузик, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування НУБіП України

Навчальне видання

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

освітній ступінь «бакалавр»
галузь знань J «Транспорт та послуги»
спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
освітньо-професійна програма «Туризм»

Укладач: СТРЕТОВИЧ Олександр Анатолійович

© Стретович О.А., 2026
© НУБіП України, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП ……..……..…….... 4

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ……..……. 7

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ …….…… 9

КЕРІВНИЦТВО НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ …….…….. 11

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ …….. 12

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ……..…… 14

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ …….……. 15

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ …..... 15

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ……..…….….... 17

Додаток А. Зразок титульної сторінки звіту з навчальної практики ……..…….…..…… 19

Додаток Б. Зразок щоденника навчальної практики…….…… 20

ВСТУП

Навчальна практика є важливою складовою частиною навчального процесу та першим етапом практичної підготовки бакалаврів спеціальності J3 «Туризм та рекреація», освітньо-професійної програми «Туризм».

Організація практичної підготовки студентів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженим наказом №938 від 16.08.2024 р. та «Положенням про практичну підготовку студентів НУБіП України» затвердженим Вченою радою НУБіП України протоколом № 3 від 27.10.2021 р.

Зміст практики визначається вимогами, які викладені в Стандарті вищої освіти за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1068 та Освітньо-професійній програми підготовки фахівців за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація» у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

Програма навчальної практики є нормативним документом, де висвітлено загальні питання змісту організації, проведення та підведення підсумків навчальної практики. Терміни і зміст проходження навчальної практики визначаються навчальним планом підготовки фахівців НУБІП України за бакалаврським рівнем вищої освіти та програмами профілюючих навчальних дисциплін за освітньо-професійною програмою «Туризм», спеціальності J3 «Туризм та рекреація», денної форми навчання та відповідно до графіку освітнього процесу проводиться в другому семестрі, тривалістю 4 тижні (120 годин, 4 кредити).

Під час проходження навчальної практики студенти набувають досвіду практичної організаційної та аналітичної роботи щодо підготовки, організації і проведення різних видів походів, змагань та оформлення звітної документації.

Набуття компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми:

галузь знань – J «Транспорт та послуги»;

спеціальність – J3 «Туризм та рекреація»;

рівень освіти – бакалавр.

кваліфікація – бакалавр з туризму та рекреації

Інтегральна компетентність:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

К07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

К14. Здатність працювати в команді та автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

К22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

К23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

К26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

К28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до

різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

К29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

К31. Знання і розуміння засад збалансованого природокористування з урахуванням екологічних і соціокультурних аспектів з акцентом на розвиток сільського зеленого туризму.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

ПР 24. Діяти у відповідності з принципами неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Основною метою навчальної практики є поглиблення і практичне закріплення отриманих студентами теоретичних знань і формування професійних умінь та навичок, що потрібні фахівцю для організації турів з активними способами пересування.

Основними завданнями студентів першого курсу в межах навчальної практики є:

- адаптація до конкретних умов практичної діяльності фахівця в сфері активного, спортивно-оздоровчого, екстремального туризму;
- вивчення і практичне використання існуючої нормативно - правової бази, документації щодо організації і проведення спортивних походів, подорожей активними способами пересування на території України та за кордоном;
- формування вмінь і навичок використання особистого і групового туристичного спорядження, надання першої медичної допомоги туристу, який отримав травму на маршруті;
- розвиток у практикантів організаторських навичок при підготовці до мандрівки, комплектування груп туристів, поведінці на туристському маршруті, організації побуту, ночівлі, відпочинку і дозвілля туристів;
- розробка і складання маршрутів подорожей, орієнтування на місцевості, формування спортивно-оздоровчих турів, вивчення попиту на ці тури серед населення, реалізація сучасних технологій руху запропонованого туристського продукту до потенційних споживачів, особливості застосовуваних методів реклами туристичного продукту в галузі активних і спортивно-оздоровчих подорожей;
- вивчення змісту, форм, технології і основних характерних особливостей діяльності туристських організацій і методів їх управління;
- раціональне використання туристських ресурсів різних областей України та закордонних країн, заповідників та національних парків, інших природоохоронних територій з метою організації спортивного туризму;

• ознайомлення з організаціями, які працюють на туристському ринку спортивно-оздоровчих послуг, а також розвивають види активного туризму в Київській області, інших областях України та за кордоном;

• розробка програм різноманітних туристських заходів з урахуванням рекреаційних потреб особистості, їх аналіз після проведення та усунення виявлених недоліків;

• набуття навичок передбачених посадою молодшого інструктора на туристському маршруті.

Навчальна практика студентів передбачає безперервність та послідовність при одержанні необхідного обсягу практичних знань та умінь.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- загальні поняття, мету, завдання дисципліни з активного туризму;
- передумови виникнення та розвитку активного туризму в Україні;
- організаційно-правові основи активного туризму в Україні;
- забезпечення безпеки у активному туризмі;
- методику підготовки та проведення спортивних туристських походів;
- методику підготовки та проведення спортивних змагань з активного туризму.

вміти :

- розробити маршрут походу з будь-якого виду активного туризму;
- забезпечити безпеку учасників під час проведення туристського заходу (походу);
- організувати та провести змагання із активного туризму;
- налагодити взаємодію із замовниками, учасниками спортивного туристського походу;
- на основі моніторингу нововведень, у сфері туризму, розробити пропозиції по їх впровадженню у заходах з активними засобами пересування.

мати навички:

- розробки та організації маршрутів з різних видів активного туризму;

- організації та проведення змагань з активного туризму;
- розробки програм різноманітних туристських заходів з урахуванням рекреаційних потреб особистості, аналізу після їх проведення та усунення виявлених недоліків;
- передбачені посадою молодшого інструктора при проведені туристських походів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Ознайомлення з місцем проведення практики здійснюється на основі початкового вивчення бази практики (туристична фірма, агентство, туристський клуб, туристський регіональний центр), і **передбачає**:

- вивчення основних нормативно-правових документів, що регулюють діяльність спортивно-оздоровчого туризму в Україні;
- дослідження природних, рекреаційних, лікувальних і культурних ресурсів країни та рівень ефективності їх використання;
- аналіз вибору тих чи інших рекреаційних регіонів, областей України, комунікаційних шляхів та маршрутів;
- підбір і комплектування груп туристів для різних видів спортивно-оздоровчих подорожей за допомогою соціологічних, психологічних і фізіологічних методів, які дозволяють дати оцінку рівню фізичної підготовленості туристів, рівню психологічної сумісності та стану здоров’я;
- формування необхідних вмінь і навичок студентів в частині ефективного використання факторів навколишнього середовища, розробки маршрутів для різних видів туризму і різних категорій складності.

Під час практики **стоїть завдання** розвинути у студентів вміння орієнтуватися на місцевості (на рівнині, в умовах гір, на воді, у лісі, вночі), що передбачає:

- орієнтування за допомогою компасу, туристичної карти, розташування зірок та сонця, форми крон та покриву стовбурів дерев, рослинності на землі та камінняхх, інших орієнтирів;

- визначення азимуту на різні орієнтири (за завданням керівника практики);
- рух туристичної групи за азимутом, вказаним керівником практики;
- обхід територіальних перешкод за визначеним азимутом.

В процесі підготовки і проведення навчальної практики студенти повинні **опанувати заходи**, що забезпечують безпеку спортивно-оздоровчих подорожей. Якщо такі заходи на маршруті відсутні, слід їх розробити і запропонувати до впровадження. При розробці переліку таких заходів треба розробити належну фінансову документацію і надати її для обговорення на чергову нараду керівних органів підприємства.

Для моделювання позаштатних ситуацій та відпрацювання адекватних дій з боку організаторів і керівників подорожі необхідно вивчити характер та принципи виникнення проблеми. Далі слід проаналізувати особливості проблемних ситуацій і розробити план її вирішення.

Для формування вмінь і навичок під час проведення туристського заходу, студенти - інструктори з туризму повинні оволодіти технікою та тактикою пересування за маршрутом. Вид туризму обирається за бажанням студента та відповідно до умов практики.

Також під час проведення практики (спортивно-оздоровчого туру) студентам **необхідно навчитися**: встановлювати намети, підготувати місця для багаття та приготування їжі, організувати побут і дозвілля туристів відповідно до теорії та практики проведення туристських подорожей. Якщо матеріально-технічне оснащення спортивно-оздоровчих турів на базі практики має деякі недоліки, треба розробити програму необхідних заходів щодо підвищення ефективності та технічного оснащення діяльності фірми і якості туристичного продукту.

В процесі проходження навчальної практики студенти повинні **вміти організувати** харчування в умовах подорожі. При формуванні відповідних навичок треба дотримуватись технології приготування страв і напоїв. Особливості і характеристики страв обираються за індивідуальним завданням керівника практики.

Під час проведення практики (походу) необхідно **закріпити знання** студентів пов'язані з дотриманням особистих санітарно-гігієнічних заходів та виконанням дій щодо надання першої допомоги собі та товаришам.

Студенти повинні **ознайомитися та набути навички** з підготовки та подання заявок до маршрутно - кваліфікаційної комісії, контрольно-пошукової служби, розробки робочої документації, необхідної для проходження маршрутів різної категорії складності.

Практика забезпечує участь студентів у туристській подорожі з різних видів туризму (пішохідний, водний, велотуризм) в місцевості, що буде доступною на час проходження практики.

Наприкінці проходження навчальної практики студенти **повинні підготувати звіт** з практики (індивідуальний та груповий).

У звіті про проходження практики (обсягом 15-18 сторінок) відображаються основні питання практики.

До звітної документації навчальної практики відноситься:

– звіт про проходження навчальної практики (додаток А);

– щоденник навчальної практики (додаток Б);

– індивідуальне завдання, яке видається кожному здобувачу окремо. Здобувач розробляє і складає один з видів маршрутів подорожей з активними способами пересування по країні.

КЕРІВНИЦТВО НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію проведення навчальної практики покладається на кафедру готельно-ресторанної справи та туризму, яка погоджує її проведення з деканом факультету, проректором з науково-педагогічної роботи та цифрової трансформації та навчально-методичним відділом.

Для проведення навчальної практики призначаються керівники практики з числа співробітників кафедри.

Керівник навчальної практики:

- розробляє індивідуальні завдання, які видаються студентам під час проведення інструктажу з техніки безпеки;
- здійснює контроль за виконанням програми навчальної практики;
- надає допомогу студентам у виконанні завдань програми;
- приймає звітну документацію (щоденник навчальної практики) і оцінює якість проходження студентами навчальної практики;
- складає загальний звіт про проведення навчальної практики (тривалість - 3 тижні) і здає його завідувачу кафедри.

До обов'язків студентів під час проходження навчальної практики входить:

- своєчасне прибуття на місце навчальної практики;
- виконання всіх завдань, передбачених програмою навчальної практики і вказівок її керівника;
- вивчення і суворе дотримання правил безпеки і внутрішнього розпорядку;
- своєчасна підготовка та здача у встановлений термін звітної документації;
- здача заліку з навчальної практики.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Розподіл часу для виконання окремих етапів навчальної практики зі спеціальності J3 «Туризм та рекреація» представлений в таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл часу для виконання окремих етапів навчальної практики

№ п/п	Етапи роботи	Кількість днів
1	2	3
1	**Підготовка необхідної документації:** Ознайомлення з «Правилами проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України» Наказ Міністерства освіти України 06.04.99 N 96. Заходи по забезпеченню безпеки групи під час проведення	3

	туристської подорожі. Особливості забезпечення безпеки в різних видах туризму. Структура та зміст роботи пошуково-рятувальних організацій. Основні регіони діяльності пошуково-рятувальних організацій. Ефективне використання рекреаційних факторів навколишнього середовища. Розробка маршрутів різних видів подорожей з активними способами пересування. Складання кошторису походу. Підготовка маршрутної документації. Комплектація необхідних матеріально – технічних засобів для проведення походів. Розрахунок плану і терміну походу. Обов'язки учасників походів.	
2	**Формування основних вмінь та навичок розробки різних видів туристських продуктів з активними способами пересування:** Орієнтування на місцевості під час подорожей (за допомогою компасу, туристської карти, зовнішніх орієнтирів та інше), рух за азимутом. Підбір і комплектування групи туристів при різних видах подорожей (пішохідних, гірських, спелео-, велосипедних, водних, автомобільних). Оцінка психо - фізіологічної підготовки туристів у групі. Підготовка і відпрацювання заходів, які забезпечують безпеку активних подорожей з різними способами пересування (за вибором групи студентів). Моделювання позаштатних (непередбачених) ситуацій та відпрацювання адекватних дій організаторів подорожей і керівників туристських груп відповідно до особливостей проблеми. Техніка використання екіпіровки і спорядження туриста в різних видах спортивно-оздоровчого туризму. Техніка і тактика пересування на маршруті за затвердженим графіком руху в різних видах спортивно-оздоровчого туризму. Організація бівуака, розміщення наметів, місць для багаття та приготування їжі, побуту і дозвілля під час подорожей. Технологія приготування різних страв під час спортивно-оздоровчих подорожей. Дотримання правил особистої гігієни учасниками спортивно-оздоровчих походів різних видів. Вивчення екологічних аспектів даної місцевості. Визначення критеріїв оцінки екологічної ситуації окремих об’єктів і регіону в цілому. Ознайомлення з організацією та проведенням туристських змагань різних видів і форм. Класифікація туристських змагань.	5
3	**Виконання індивідуального завдання.** **Тематика індивідуальних завдань:** 1. Розробка і складання різних видів маршрутів подорожей з активними способами пересування. 2. Підготовка маршрутних документів. 3. Підбір і комплектування групи туристів для різних видів подорожей (пішохідних, гірських, велосипедних, водних, спелео-, автомобільних). 4. Оцінка психо - фізіологічної підготовки туристів у групі. 5. Техніка використання екіпіровки і спорядження туриста в	4

	різних видах спортивно-оздоровчого туризму. 6. Заходи для забезпечення безпеки при проведенні туристських зльотів, змагань. 7. Туристські змагання, їх завдання і характер. 8. Методи подолання природних перешкод (завалів, бродів, переправ, спусків, підйомів і т.д.) в туристському поході. 9. Вивчення основ техніки пішохідного, гірського, водного туризму, скелелазіння. 10. Формування вмінь і навичок надання першої допомоги постраждалим туристам. 11. Методика використання медичних препаратів та ліків при травмуванні, отруєнні та інших захворюваннях туристів під час туристських подорожей. **В особливих соціальних, економічних та політичних умовах** в Україні, тематика індивідуальних завдань може змінюватися (Додаток Б.).	
4	Складання робочої документації спортивно-оздоровчих турів для різних категорій туристів (відповідно до індивідуальних завдань за вибором).	3
5	Звітна документація про проведення туристської подорожі. Ведення літопису походу. Правила захисту походів.	3
6	Оформлення звітної документації та захист практики.	-
7	**Всього**	**18 (4 тижні)**

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Керівник навчальної практики здійснює контроль:

- за виконанням програми навчальної практики та технікою безпеки під час туристичних заходів;

- приймає звітну документацію (щоденник навчальної практики) і оцінює якість проходження студентами навчальної практики;

- складає загальний звіт про проведення навчальної практики і здає його завідуючому кафедрою.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт студентів про проходження навчальної практики повинен бути написаний в електронному виді та оформлений на стандартних аркушах паперу (розмір формату А4). До тексту додаються відповідні графіки, таблиці, фотографії, схеми маршрутів та опис проходження маршрутів тощо. Звіт повинен бути підписаний керівником навчальної практики.

У звіті висвітлюються позитивні і негативні сторони місця проведення практики та виду туризму, змісту теоретичної та практичної роботи. Обов'язково вказуються питання, з яких студент набув практичний досвід, а також ті, в яких він не зміг підвищити свій професіоналізм майбутнього фахівця.

Звіт по практиці повинен повністю відповідати змісту навчальної практики. Після рецензування звіту керівником навчальної практики від університету, він захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в присутності комісії, що складається із викладачів кафедри готельно-ресторанної справи та туризму.

Студент, який при захисті звіту отримав незадовільну оцінку, може захистити практику повторно. При одержанні незадовільної оцінки з навчальної практики, без поважних причин, вдруге - студент відраховується з університету.

В звіті студент повинен вказати перелік індивідуальних завдань, особисті зауваження і побажання, пропозиції щодо проведення навчальної практики.

Щоденник є обов'язковим документом і заповнюється щоденно за встановленою формою. Індивідуальні завдання виконуються відповідно до вимог цієї програми.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Керівництво та контроль за виконанням програми навчальної практики забезпечує керівник від університету.

Під час практики студенти зобов'язані щоденно заносити нотатки про виконану роботу. Ці матеріали систематично перевіряє і підписує керівник практики від університету.

Також керівник практики фіксує у щоденнику зауваження. У разі кількох зауважень чи грубих порушень дисципліни окремі студенти можуть бути відсторонені від проходження практики з наступним повідомленням про це завідувача кафедри, декана (директора) або адміністрації університету для вживання відповідних заходів.

Після проходження практики до випускаючої кафедри університету студент здає наступні документи:

1) щоденник;
2) характеристику, підписану керівником підприємства;
3) звіт.

Знання, уміння та навички студента за програмою практики оцінюється кафедральною комісією, призначеною завідувачем кафедри із числа керівників практики (2, 3 викладачі). Підсумковий контроль навчальної практики проводиться під час захисту письмового звіту студента про проходження практики. Далі комісія приймає диференційований залік і виставляє оцінку в залікову книжку (табл.2.).

Таблиця 2.

Розподіл балів за окремими елементами модуля

№ п/п	Елементи модуля	Кількість балів		Форма контролю	Хто проводить контроль
		Мін.	Макс.		
1.	Виконання календарного графіку проходження навчальної практики	12	20	Поточний контроль	Керівник навчальної практики від кафедри
2.	Звіт студента з навчальної практики	12	20	Перевірка звіту	Керівник навчальної практики від кафедри
3.	Індивідуальне завдання	6	10	Перевірка індивідуального завдання	Керівник навчальної практики від кафедри
4.	Захист практики. Перевірка знань, умінь та навичок за програмою навчальної практики	30	50	Диференційований залік в усній формі	Кафедральна комісія
Всього:		**60**	**100**		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Активний туризм: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге перер. і доп. / О. М. Корнієнко, С. В. Булатов. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 293 с.

2. Активний туризм: теорія та практика : підручник. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2024. – 248 с.

3. Географія туризму: екологічний туризм: В.В. Тарасова, І.К. Нестерчук, І.М. Ковалевська, А.С. Осіпчук : Центр учбової літератури, 2024. – 252с.

4. Інноваційні технології в туризмі та гостинності : навчальний посібник. Дніпро: ДГУ, /Джинджоян В.В., Тесленко Т.В., Горб К.М. – 2023. – 348 с.

5. Організація туризму в Україні: регіональні аспекти: навч. посіб. / В.К. Федорченко, І.М. Мініч. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 338 с.

6. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Марта Мальська, Наталія Паньків. – Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2023. – 534 с.

Інформаційні ресурси

1. Галузеві стандарти. Перелік національних стандартів сфери туризму [Електронний ресурс] Режим доступу: https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti (дата звернення: 25.02.2026).

2. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності [Електронний ресурс] : Наказ Державної туристичної адміністрації України від 12.11.2003 № 142/394. - Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/242882___242947 (дата звернення: 25.02.2026).

3. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів

України від 16.03.2017 № 168-р. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80 (дата звернення: 25.02.2026).

4. Про туризм [Електронний ресурс] : Закон України від 15.09.1995 р. № 394/95-ВР - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 25.02.2026).

Додаток А

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

З В І Т

про проходження _____практики
(вид практики)

здобувача _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

групи_____
Спеціальність_____
Освітній ступінь _____
База практики_____
(повна назва)

Керівник практики
від випускної кафедри
_____
(посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищено
_____202__ р.
_____
Підпис

Київ 202__

Додаток Б

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЩОДЕННИК

навчальної практики

здобувача І курсу _____ групи

спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

освітньо-професійна програма «Туризм»

_____

(прізвище, ім’я, по батькові)

Київ 202__

1. Індивідуальне завдання

№ п/п	Зміст завдання
1.	
2.	
…	

Керівник навчальної практики від університету

_____ _____

(прізвище, ім'я, по-батькові) (підпис)

"_____" _____ 202_ р.

2. Програма та розподіл часу навчальної практики здобувачів 1 курсу

№ п/п	Тема і зміст роботи	Кількість днів
1.	Ознайомлення з організацією, на якій проводиться навчальна практика, її структурними підрозділами, штатним розкладом, статутом, основними видами діяльності, характеристикою клієнтів і місцем фірми на ринку спортивно-оздоровчих та інших туристських послуг.	1
2.	Формування основних вмінь та навичок розробки різних видів туристського продукту з активними способами пересування: 2.1. Ефективне використання рекреаційних факторів навколишнього середовища. 2.2. Розробка і складання різних видів маршрутів подорожей з активними способами пересування. 2.3. Орієнтування на місцевості під час подорожей (за допомогою компасу, туристської карти, зовнішніх орієнтирів тощо), рух за азимутом. 2.4. Підбір і комплектування групи туристів до різних видів подорожей (пішохідних, гірських, велосипедних, водних, спелео-, автомобільних). 2.5. Оцінка психо-фізіологічної підготовки туристів у групі. 2.6. Проведення і відпрацювання заходів, які забезпечують безпеку активних подорожей з різними способами пересування (за вибором групи студентів). 2.7. Моделювання позаштатних (непередбачених) ситуацій і відпрацювання адекватних дій організаторів подорожей і керівників туристських груп відповідно до особливостей проблеми. 2.8. Техніка використання екіпіровки і спорядження туриста в різних видах спортивно-оздоровчого туризму. 2.9. Техніка і тактика пересування на маршруті за затвердженим графіком руху в різних видах спортивно-оздоровчого туризму. 2.10. Організація бівуака, розміщення наметів, місць для багаття та приготування їжі, побуту і дозвілля під час подорожей. 2.11. Технологія приготування різних страв під час спортивно- оздоровчих подорожей (за вибором). 2.12. Виконання правил особистої гігієни учасниками спортивно- оздоровчих походів різних видів. 2.13. Формування вмінь і навичок надання першої	16

	допомоги постраждалим туристам. Методика використання медичних препаратів та ліків при травмуванні, отруєнні та інших захворюваннях туристів під час туристських подорожей. 2.14. Вивчення основ техніки пішохідного, гірського, водного туризму, скелелазіння. Методи подолання природних перешкод (завалів, бродів, переправ, спусків, підйомів тощо) в туристському поході. 2.15. Вивчення екологічних аспектів даної місцевості. Складання критеріїв оцінки екологічної ситуації окремих об'єктів і регіону в цілому.	
3.	Складання звітної документації за кожен день проходження навчальної практики.	1
4.	Складання заліку з навчальної практики.	

3. Пропозиції здобувачів із організації та змісту навчальної практики

4. ВИСНОВОК

та оцінка керівника навчальної практики від університету

Керівник навчальної практики _____

_____

(посада, прізвище, ім'я, по-батькові)

_____

(підпис)

"___" _____ 202__ р.